

**Museum
Catharijne
Convent**

Ambitiedocument Verbouwing en herinrichting

September 2021

Samenvatting

Beste toekomstige architecten van Museum Catharijneconvent,

Je kunt de krant niet openslaan of je ziet de rol die religie speelt in de wereld. Religie raakt ons, direct of indirect. In Nederland en in de wereld. We zien de interesse in de kunst en het erfgoed van het christendom groeien, terwijl de kennis erover bij het publiek minder en minder wordt. Dit maakt ons als rijksmuseum voor de kunst en cultuur van het christendom relevanter dan ooit. En dat zien we terug in de bezoekersaantallen. De verbouwing uit 2000 (voor 100.000 bezoekers) voldoet niet meer aan de behoeftes van de inmiddels 160.000 bezoekers per jaar – een aantal dat nog altijd groeit. Wij maken ons daarom op voor de grootste verbouwing uit de geschiedenis van het museum. Wij willen dat ons gebouw de (inter) nationale betekenis van het museum weerspiegelt, de schoonheid van onze rijke collectie optimaal tot haar recht laat komen en bovenal de beleving van onze bezoekers centraal stelt.

Wij willen samenwerken met het architectenbureau dat komt met de beste oplossing voor onze opgave. Het bureau dat samen met ons ervoor zorgt dat ons museum (met een diversiteit aan gebouwen) voor minimaal de komende 50 jaar een unieke en fijne plek voor bezoekers zal zijn. Wij zoeken een partner die met een beeldbepalend ontwerp de volgende wensen werkelijkheid maakt:

- We willen een ideale bezoekersbeleving, route en bezoekersflow creëren van begin tot eind voor alle doelgroepen van het museum.
- Wij willen een in het oog springende ingang aan de Lange Nieuwstraat, die recht doet aan het belang van ons museum.

- De verbouwing moet het kloostercomplex laten stralen, zodat alle bezoekers voelen dat zij op een bijzonder plek zijn. Daarbij hoort ook een fysieke verbinding met de naastgelegen kathedraal (geen eigendom van het museum).
- In het kloostercomplex komt de vaste collectiepresentatie, die wij primair voor en samen met het onderwijs maken.
- Wij willen beeldbepalende nieuwbouw voor het entreegebied, museumcafé, winkel en evenementenruimtes om het groeiende aantal bezoekers te kunnen ontvangen.
- Het grachtenpand willen we transformeren tot een tentoonstellingspaviljoen voor onze grootste doelgroep: tentoonstellingsbezoekers.
- Tot slot hebben we een hoge duurzaamheidsambitie.

Dit alles met oog voor de bezoeker, kwaliteit en detaillering en groot respect voor onze monumenten.

Dit ambitiedocument en de onderliggende visies beschrijven ons toekomstige droommuseum. Het is overmijdelijk dat we gedurende het traject samen voor keuzes komen te staan. Alles dat is omschreven vinden we belangrijk, maar niet alles vinden we even belangrijk. Graag geven we u daarom het volgende mee:

- **De bezoekers staan op 1.** Of het nu gaat om het laten stralen van de monumenten, duurzaamheidsoplossingen, detaillering of het toevoegen van eigentijdse architectuur, in afwegingen is de beleving van de benoemde doelgroepen leidend. We vinden het essentieel dat de architect dit belang net als wij voelt en centraal stelt.
- Binnen de doelgroepen zijn, wanneer het op kiezen aankomt, de **tentoonstellingsbezoekers** en het **onderwijs** leidend. Families zijn daarna belangrijk. De internationale toerist zien wij als minst leidend.

Bent u het architectenbureau dat denkt vanuit de behoefte van onze bezoekers (met expertise op het gebied van monumenten en inclusief of in samenwerking met een interieurontwerper) dat niet kan wachten om samen met ons en met alle andere experts, waaronder de apart aanbestede tentoonstellingsvormgever, te werken aan de plannen? Dan nodigen we u uit ons ambitiedocument en de onderliggende visies te lezen en deel te nemen.

Wij kijken ernaar uit u te ontmoeten, ons te laten inspireren en dit fantastische project samen verder vorm te geven.

Hartelijke groet,
mede namens alle collega's en onze bezoekers

Marieke van Schijndel

Directeur
Museum Catharijneconvent

Wilt u ons nu alvast wat beter leren kennen? Mijn collega's en ik vertellen meer over het museum en over onze dromen en ambities op www.catharijneconvent.nl/verbouwing-in-beeld

Inhoud

Voor u ligt het ambitedocument voor de verbouwing en herinrichting van Museum Catharijneconvent. Dit document omschrijft onze missie, visie en kernwaarden, onze bezoekers, het huidige gebouw en onze ambities voor het toekomstige gebouw. Het geeft hiermee een overzicht van de vele activiteiten van het museum, voor en achter de schermen.

Dit document beperkt zich tot de hoofdlijnen. Het museum heeft per deelonderwerp verdiepende visies ontwikkeld. In voorliggend document wordt verwezen naar de visie bezoekersbeleving en de visie architectuur, vormgeving & ruimtelijke ordening. Om de hoeveelheid leeswerk in de selectiefase te beperken worden de andere visies in de gunningsfase verstrekt.

Op het moment van schrijven van dit document bevinden we ons in de corona-crisis. We verwachten dat - op termijn - de interesse in museumbezoek, in ieder geval van het Nederlandse publiek, weer ten minste op het niveau van voor de coronacrisis zal liggen. Daarnaast zal voldoende fysieke ruimte voor de bezoeker belangrijk blijven.

Wie zijn wij?	2
Voor wie zijn we er?	3
Waarom verbouwen en herinrichten?	4
Ons gebouw	6
De totaalbeleving verbeteren	9
Onze bezoekers	10
Programmering	13
Faciliteiten	14
Achter de schermen	15
Overzicht vierkante meters	17
Duurzaamheid en rentmeesterschap	18
Digitale strategie	19
Budget, planning en organisatie	20
Bijlagen	
1. Een dag in het toekomstige museum	
2. Plattegrond	
3. Overzicht bebouwde en niet bebouwde omgeving	
4. Huidige knelpunten gebouw	

Wie zijn wij?

Museum Catharijneconvent is het rijksmuseum voor de kunst en het erfgoed van het christendom. Het is daarnaast netwerkmuseum en kenniscentrum, met samenwerking en kennisontwikkeling als belangrijke pijlers. Bij de instandhouding van christelijk erfgoed heeft het museum een cruciale rol. Museum Catharijneconvent beheert de belangrijkste collectie kunst- en cultuurhistorische objecten van het christendom in Nederland. De deelcollectie middeleeuwse kunst behoort samen met die van het Rijksmuseum Amsterdam tot de belangrijkste van het land en is ook internationaal van grote betekenis.

Visie

Het christendom heeft een rijke geschiedenis. De hoeveelheid christelijke kunst en erfgoed, materieel en immaterieel, is dan ook groot. Doordat het christendom van oudsher erg divers is, kent dit erfgoed bovendien een grote verscheidenheid. Het vertelt ons niet alleen iets over het verleden, maar geeft ook inzicht in wie wij zijn, wat ons bindt en wat we belangrijk vinden. Het weerspiegelt normen en waarden, tradities en rituelen. Maar ook universeel menselijke thema's als hoop en liefde, vrede en onvrede zijn belangrijke onderwerpen. Het erfgoed van het christendom is dan ook van blijvende betekenis voor alle Nederlanders. Het geeft inzicht in de wortels en identiteit van onze samenleving.

Bij het algemene publiek neemt de kennis over het christendom en religie in het algemeen snel af. Mensen gaan minder naar de kerk, en in opvoeding en onderwijs speelt religie een kleinere rol dan vroeger. Tegelijkertijd kent Nederland bloeiende internationale kerkgemeenschappen. Maar liefst 1 miljoen Nederlanders heeft zowel een christelijke als een migratie-achtergrond. Het christendom in Nederland kent steeds meer verschillende uitings- en belevingsvormen als gevolg van migratie en meer persoonlijke manieren van geloofsbeleving. Door al deze veranderingen neemt de 'religieuze geletterdheid' af – de vaardigheid om christelijke kunst en erfgoed te kunnen 'lezen'. En daarmee verdwijnt het vermogen om te begrijpen welke betekenis het christendom ook vandaag heeft. Museum Catharijneconvent zet zich daarom in

voor het beheer en behoud van christelijke kunst en erfgoed en wil kennis daarover verzamelen, ontwikkelen, delen en doorgeven. Binnen én buiten de muren van het museum en voor alle diverse uitingsvormen van het christendom. Dat is niet alleen een belangrijke, maar ook een urgente taak.

Museum Catharijneconvent gelooft in de kracht die institutioneel en persoonlijk geloof kan hebben. Het verbindt en verdeelt, stuurt en ontregelt, troost en doet pijn. Religie is complex en wordt in onze gehaaste samenleving vaak onvoldoende begrepen. Museum Catharijneconvent wil een plek zijn waar iedereen zich thuis voelt en uitgebreid stil kan staan bij voorwerpen en verhalen die aanleiding kunnen zijn voor verdieping en reflectie. Onze collectie, die een christelijke oorsprong heeft, is de basis voor alle activiteiten. En dat blijft zo. Maar onze horizon is breder dan alleen het christendom. In het museum is ruimte om na te denken over de rol die religie heeft gehad en nog altijd heeft, zowel in de samenleving als in het persoonlijk leven.

Missie

Museum Catharijneconvent onderzoekt en belicht de esthetische, culturele en historische waarden van de kunst en het erfgoed van het christendom in Nederland. Het museum doet dit vanuit de overtuiging dat dit van waarde is voor iedereen en werkt in samenspraak met partners en publiek. Zo kan het verhalen vertellen die meerstemmig zijn en een open blik stimuleren. Door mensen te raken en in beweging te zetten wil het museum bijdragen aan een begripvolle samenleving.

Kernwaarden

Alles wat we in het museum doen is terug te brengen tot twee kernwaarden:

- **Openheid:** het museum is een open plek, waar de bezoeker zichzelf kan zijn en waar ruimte is voor meerstemmigheid.
- **Aandacht:** voor een zorgvuldige omgang met verleden, heden en dat wat mensen op persoonlijk vlak beweegt.

Voor wie zijn we er?

Centraal in het museum staan de bezoekers. Het museum wil de bezoeker een onvergetelijke ervaring geven. De een komt voor de tijdelijke tentoonstellingen, de ander komt met de schoolklas voor de collectiepresentatie, de een wil verrast worden en wat leren en de ander wil vooral dat de kinderen een leuk dagje uit hebben. Het zijn bezoekers met verschillende achtergronden en van verschillende leeftijden. Met aandacht voor al deze verschillen willen wij dat ons museum een plek is waar je je kunt verdiepen en je blik kunt verbreden. Ons museum is een plek waar schoonheid, kennisontwikkeling, vragen en antwoorden en vooral ook persoonlijke en universele verhalen samenkomen. We vertellen meerstemmige verhalen, die een open geest stimuleren, die je raken en in beweging zetten. We zijn een plek waar je geënthousiasmeerd en uitgedaagd wordt, waar je je prettig voelt, en je laat omringen door de mooiste kunst in historische, betekenisvolle en prachtige architectuur.

Waarom verbouwen en herinrichten?

Uniek en relevant

Museum Catharijneconvent is uniek in het Nederlandse museumbestel. Als rijksmuseum is het dé plek waar het publiek terecht kan om kennis te nemen van een essentieel onderdeel van de eigen identiteit. Je kunt de krant niet openslaan of je ziet de rol die religie speelt in de wereld. Religie raakt ons, direct of indirect. In Nederland en in de wereld. We zien de interesse in de kunst en het erfgoed van het christendom groeien, terwijl de kennis erover bij het publiek steeds minder wordt. Dit maakt het nationale museum voor de kunst en cultuur van het christendom relevanter dan ooit. En dat merk je in het museum.

Meer ruimte voor een betere totaalbeleving

De afgelopen jaren kan het museum rekenen op grote populariteit. Structureel weten steeds meer bezoekers het te vinden. Zoveel dat het museumcomplex, dat in 2000 is verbouwd voor 100.000 bezoekers, te klein is geworden en niet meer kan voldoen aan de behoeftes van de bezoekers. Het museum ontving in 2019 160.000 bezoekers en groeit op alle vlakken, van tentoonstellingsbezoekers uit heel Nederland tot families uit Utrecht. En de meeste maanden van het jaar is het museum volledig volgeboekt met schoolklassen uit het primair onderwijs. Deze groei zorgt ervoor dat uitbreiding noodzakelijk is. De krapte heeft namelijk een negatief effect op de beleving van al deze bezoekers.

En deze noodzaak wordt alleen nog maar groter. Uit onderzoek dat het museum samen met de Boekmanstichting, het kenniscentrum voor kunst, cultuur en beleid, heeft uitgevoerd blijkt namelijk dat de huidige doelgroepen van het museum de komende jaren alleen maar zullen groeien. Deze cijfers samen met de ambities van het museum om meer mensen te bereiken maken dat het gebouw na de verbouwing geschikt moet zijn om ten minste 230.000 bezoekers per jaar te kunnen ontvangen, waaronder meer dan honderdduizend tentoonstellingsbezoekers en tienduizenden leerlingen. Uitbreiding van de capaciteit is voor het museum essentieel om in een concurrerende museummarkt voldoende massa te blijven houden. Een structurele groei in het aantal bezoekers is voorwaardelijk voor een gezonde bedrijfsvoering.

Het museum wil de diversiteit van het erfgoed van het christendom meer voor het voetlicht brengen. De herinrichting van de collectiepresentatie, die we maken met en voor het onderwijs, en de mogelijkheid om in het vernieuwde museum meer tentoonstellingen te maken geven het museum de gelegenheid om samen met groepen uit de samenleving dit vorm te geven. Op deze manier willen we ruimte bieden aan alle bezoekers die de kunst en verhalen van het museum willen ontdekken, nu en in de toekomst.

Bijzonder gebouw in bijzondere stad

Het is niet voor niets dat het rijksmuseum van de kunst van het christendom zich in Utrecht bevindt. De stad was en is nog steeds het religieuze hart van het land. Sinds de bouw van de eerste kerk van Nederland is Utrecht kerkenstad. Het museum is in het centrum van deze stad gehuisvest in een bijzonder gebouw: een uniek kloostercomplex voor Nederland. Het museum wil het wonderschone karakter van het gebouw eer aan doen.

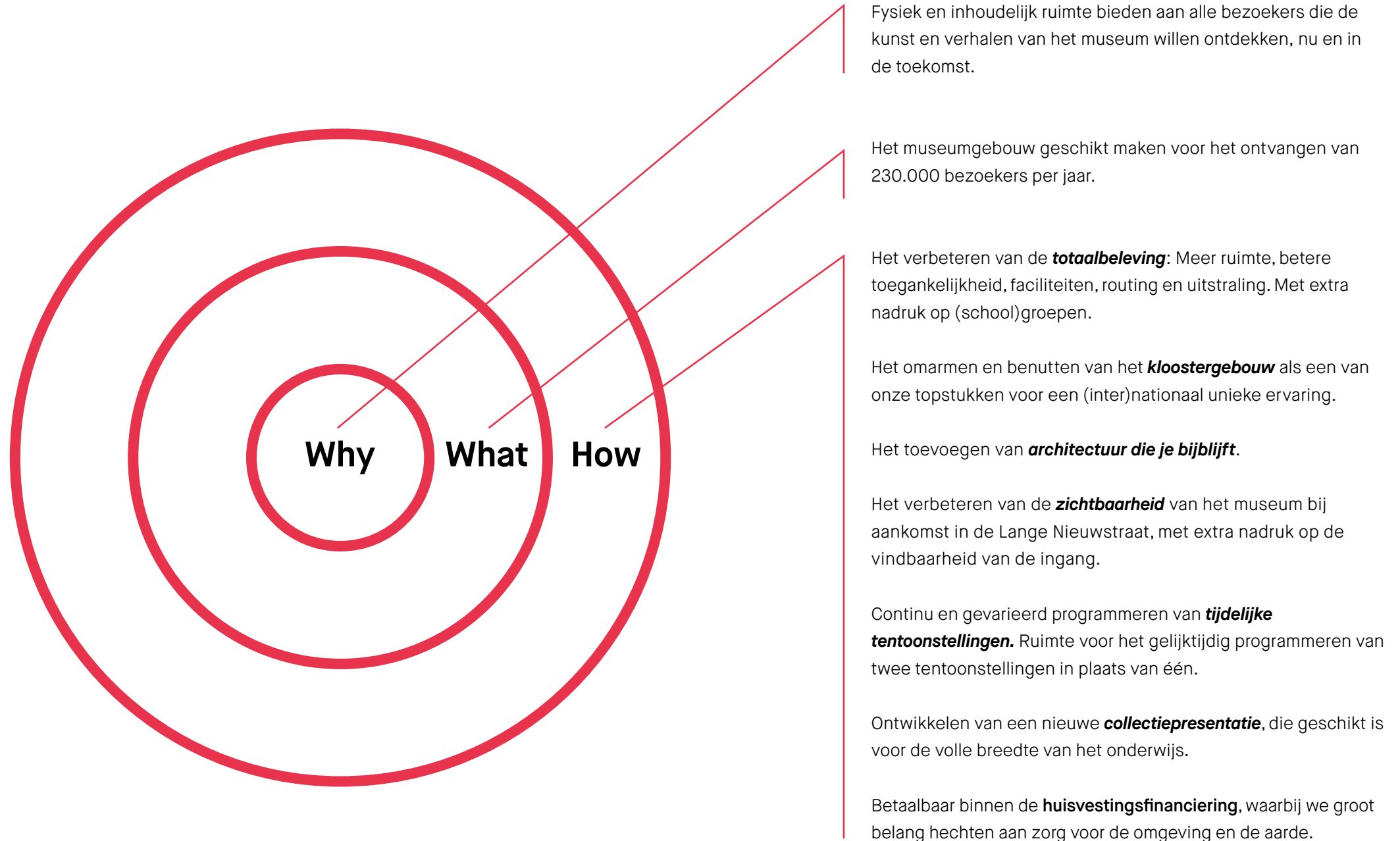
Het heeft een grote meerwaarde dat het museum de collectie en de verhalen op juist deze historisch zo gelaagde en betekenisvolle plek kan presenteren. Daarmee biedt het museum landelijk en internationaal een bijzondere ervaring. Het kloostergebouw is niet voor niets het grootste collectiestuk van het museum; het draagt daarom ook dezelfde naam als het laatmiddeleeuwse klooster. De noodzakelijke extra ruimte creëren, het kloostergebouw centraal stellen én een fantastische bezoekersbeleving garanderen stelt ons voor een uitdagende opdracht, en biedt de kans op een spectaculair en onderscheidend resultaat, dat recht doet aan de (inter)nationale betekenis van het museum.

Goed rentmeesterschap

Het museum hecht er grote waarde aan om als goed rentmeester ook in de toekomst de collectie te kunnen ontsluiten voor nieuwe generaties. Dit raakt aan vraagstukken over inclusiviteit, toegankelijkheid en zorg voor het gebouw en de collectie. Het vraagt ook om aandacht voor duurzaamheid en rentmeesterschap voor de aarde en haar bewoners. Wij willen zorg dragen voor de wereld om ons heen.

Waarom verbouwen en herinrichten?

Why, what, how

Ons gebouw

Museum Catharijneconvent is gevestigd in een uniek gebouw in het centrum van Utrecht. Het gaat om een laatmiddeleeuws kloostercomplex. Hiermee is het met recht een schat, een collectiestuk dat gekoesterd moet worden en veel meer aandacht verdient.

Het complex op het terrein tussen de Nieuwegracht, Catharijnesteeg, Lange Nieuwstraat en Zuilenstraat kent een bewogen geschiedenis, die start in de late middeleeuwen. De kloosterlingen die er na de bouw hun intrek namen, droegen zorg voor arme en zieke stadsgenoten. Utrecht ontwikkelde zich tot het enige bisdom en het religieuze centrum in de Nederlanden. Er zijn dertig kloosters binnen de stadsmuren gebouwd. Het Catharijneconvent is het enige klooster dat compleet is overgebleven. Het is een geregistreerd rijksmonument met hoge monumentale waarde.

Het museum is deels ook gevestigd in het aangrenzende Grachtenpand dat bestaat uit drie met elkaar verbonden huizen aan de Nieuwegracht. Lange tijd hebben het kloostercomplex en de panden aan de gracht apart van elkaar gefunctioneerd.

In 1790 werd het huis aan Nieuwegracht 63 door de eigenaar gemoderniseerd en ook in 1899 ondergingen de panden veranderingen. Tussen 1974 en 1979 vond een ingrijpende restauratie plaats omdat het huis onderdeel zou worden van Museum Catharijneconvent. Zo kwam er een ondergrondse uitbreiding met onder meer een tunnel naar het kloostercomplex, waarmee de verbinding tussen de twee bouwdelen van het museum een feit was.

Hubert-Jan Henket heeft in 1998-2000 zorg gedragen voor de herinrichting van het museumcomplex. Hij voegde aan de westzijde van het Grachtenpand een serre met luifel toe. De ingang aan de gracht werd hierbij verplaatst naar de westzijde, ten zuiden van de serre. Ook was hij verantwoordelijk voor de ingrepen in het kloostercomplex (waaronder de loopbrug en het trappenhuis). Ook de Nieuwegracht 63 is geregistreerd als rijksmonument en ligt bovendien binnen het wettelijk

beschermde stadsgezicht. Onderdelen zijn van hoge monumentwaarde, positieve monumentwaarde en indifferente monumentwaarde.

Het museum werkt samen met de naastgelegen Catharinakathedraal. De kathedraal is geen eigendom van het museum en is in religieus gebruik. Het museum kan het verhaal van het kloostercomplex niet zonder kathedraal vertellen en wil de kerk daarom betrekken bij de collectiepresentatie. Hiertoe wil het museum graag de fysieke verbinding tussen klooster en kerk herstellen. Doelstelling is om de publiekstoegankelijkheid van de kathedraal te vergroten en samen met de kerkelijke eigenaar het belang van dit bijzondere religieuze gebouw uit te dragen.

Zie bijlage 2 en 3 voor een plattegrond van het gebouw en een overzicht van de bebouwde en onbebouwde omgeving.

Ons gebouw

Vier kwaliteiten van het kloostercomplex

Het kloostercomplex heeft een speciale status voor het museum. We onderscheiden en bewaken vier kwaliteiten van het kloostergebouw (het huidige museum) en de kloosterkerk (de huidige Catharinakathedraal); twee gebouwen die oorspronkelijk als eenheid bedoeld waren. De kwaliteiten zijn fundamenteel voor hun eigenheid en karakter en na de herinrichting moeten deze optimaal zichtbaar en voelbaar zijn voor alle bezoekers.

Ensemble klooster en kathedraal

Klooster en kloosterkerk horen van oudsher bij elkaar en zijn ook vandaag de dag, ondanks de verschillende functies, niet los van elkaar te zien. Hun bestemmingen zijn in de loop van de eeuwen veelvuldig veranderd, waardoor ze architectonisch sterk uiteen lopen. De herinrichting van het klooster moet ervoor zorgen dat beide gebouwen weer als een geheel gezien en ervaren worden.

Open en gesloten

Het klooster en de kloosterkerk bieden, elk op hun eigen wijze, afzondering van het straatgewoel en het dagelijkse leven. De architectuur van beide gebouwen geeft een gevoel van geslotenheid en geborgenheid en juist daardoor ruimte aan andere ervaringen. In de kloosterkerk gebeurt dat door de gotische, omhoog gerichte sacrale ruimte. De architectuur voert hier de blik omhoog. De kloostergangen begrenzen de buitenruimte van de pandhof. Hier gaat het om de ontmoeting van binnen- en buitenruimte, het contrast tussen gesloten en open en om de fysieke en gevoelde ruimte die dat geeft.

Ervaring van de opeenvolgende ruimtes

De onderscheiden ruimtebelevingen van de kloosterkerk enerzijds en het klooster met de pandhof anderzijds, zijn samen essentieel voor de beleving van het kloostercomplex als geheel. In de kloostergangen is de rondgang rond de pandhof fundamenteel voor de ruimtelijke beleving. De verbouwing en herinrichting moet ervoor zorgen dat de rondgang weer door de kerk heen voert en zo door de bezoekers ervaren kunnen worden.

Historische gelaagdheid

Elk willekeurig historisch gebouw heeft 'jaarringen'. Dat zijn bijvoorbeeld de fysieke sporen en lagen van verbouwingen, herstel na schade, of esthetische en praktische aanpassingen. Deze zijn onderdeel van de biografie van een historisch gebouw. De architectuur en de vormgeving van de herinrichting van het klooster moeten ervoor zorgen dat de bezoeker de biografie van dit complex kan zien. Zo wordt de historische gelaagdheid voelbaar.

In twee bouwhistorische onderzoeken wordt de bouwgeschiedenis van het kloostergebouw (Karel Emmens) en het grachtenpand (De Fabryck) beschreven. De waardestelling van het kloostergebouw wordt in de selectiefase beschikbaar gesteld. De volledige onderzoeken, en een aanvullend onderzoek naar de recente architectuur, worden in de gunningsfase verstrekt.

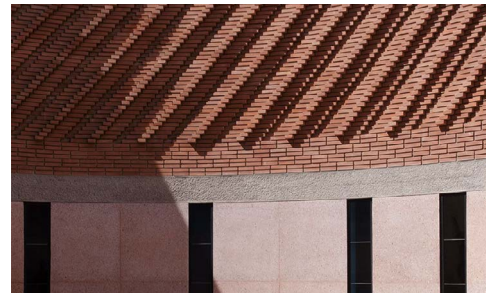
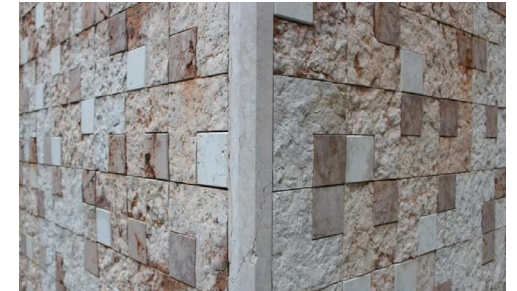
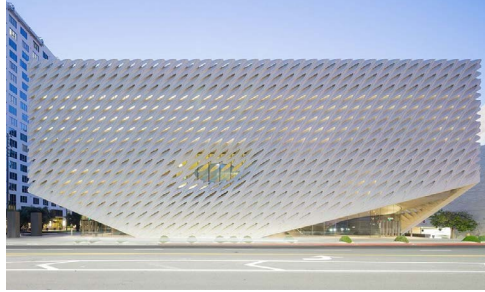
Ons gebouw

In de toekomst

Voor een goede bezoekersbeleving zijn de architectuur, vormgeving en ruimtelijke ordening van het museum essentieel. Het museum wil een gevoel van kwaliteit en helderheid door het hele gebouw. Het toekomstige museum heeft een eigentijdse uitstraling en doet tegelijkertijd recht aan de historische architectuur. Daarbij staan de kernwaarden openheid en aandacht centraal. Binnen de visie op architectuur worden deze begrippen hertaald in **stilte in architectuur** (deze kwaliteit is voorwaardelijk voor openheid) en in **zorg**. **Oprechtheid** wordt hier als kernwaarde aan toegevoegd. Met deze aanpak voegen wij op onze beurt een passende en betekenisvolle laag toe aan de gelaagde geschiedenis van het gebouw, waar alle bezoekers zich prettig en welkom zullen voelen. Lees voor meer begrip over deze kernwaarden de visie architectuur, vormgeving en ruimtelijke ordening.

Meer weten?

Bekijk de visie architectuur, vormgeving en ruimtelijke ordening voor meer informatie en inspiratie.

De totaalbeleving verbeteren

Het kloostergebouw en het grachtenpand hebben met hun eigenheid en schoonheid alles in huis om te gaan stralen. Tegelijk beperken de omvang van en latere toevoegingen aan alle gebouwdelen het museum om de ambities op het gebied van bezoekersbeleving van A tot Z waar te maken. Dit gaat van slechte zichtbaarheid van het museum bij aankomst, te weinig bewegingsruimte in het entreegebied en een lastige routing door het gebouw tot onvoldoende ruimte om alle bezoekers te faciliteren en de kunst optimaal te kunnen presenteren. Voor een goede bezoekerservaring is een verbouwing en herinrichting dan ook noodzakelijk. Na de verbouwing moet het gebouw de grote (inter)nationale betekenis van het museum weerspiegelen en van begin tot eind een fijne ervaring zijn voor onze doelgroepen.

Bekijk bijlage 4 voor de knelpunten in het huidige gebouw die een optimale bezoekersbeleving in de weg staan.

Voorwaardelijk voor een optimale bezoekersbeleving is goede toegankelijkheid.

De doelgroepen

De bezoekers van het museum vallen uiteen in verschillende doelgroepen. Binnen deze doelgroepen, die op hun beurt weer een eigen samenstelling kennen die heel divers is, zoomt het museum in op identiteiten.

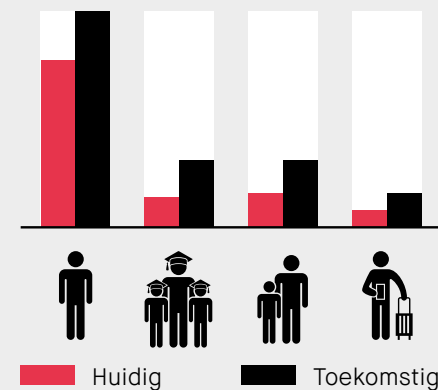

Doelgroepen

Doelgroepen geven praktische informatie over de bezoekers. Hoe oud zijn ze, waar komen ze vandaan en hoe lang blijven ze in het museum bijvoorbeeld. De producten van het museum, denk aan (familie)tentoonstellingen en de collectiepresentatie, worden altijd ontwikkeld voor een of meerdere van de doelgroepen.

Identiteiten

Binnen de doelgroepen bevinden zich individuen met verschillende motivaties en behoeftes. Om de bezoekers beter te begrijpen en de ervaringen mogelijk te verbeteren werkt het museum aan de hand van de identiteiten van John Falk. Dit leidt tot meer tevreden bezoekers en meer impact als museum.

Onze bezoekers

De identiteiten

Iedereen die het museum bezoekt weet dat het een 'lerende omgeving' is waar de collectie een sleutelrol rol in speelt. Binnen al deze bezoekers zijn in het museum acht identiteiten te onderscheiden.

Explorer (50% van de tentoonstellingsbezoekers)

'Omdat ik nieuwsgierig ben lopen leren en plezier voor mij door elkaar heen. Ik ben geen expert en wil dat ook niet worden, maar ik verwacht nieuwe dingen te zien en interessante (artistieke) ontdekkingen te doen.'

Professional/hobbyist

'Door mijn beroep of hobby ben ik zeer geïnteresseerd in een of meer van de onderwerpen/(kunst)objecten in het museum. Ik hoop op inspiratie en/of bevestiging van mijn expertise.'

Facilitator socialiser

'Het museum is voor mij de ideale plek om tijd met vrienden en familie door te brengen. Een fijn museumcafé en een prettige sfeer vind ik erg belangrijk, en het bezoek is geslaagd wanneer mijn gezelschap tevreden is.'

Facilitator parent

'Als de kinderen zichtbaar genieten en we samen kwaliteitstijd hebben, dan is het bezoek voor mij geslaagd! Als de kinderen er stiekem ook iets van opsteken dan is dat mooi meegenomen.'

Facilitator teacher

'Als docent kom ik voor mijn leerlingen. Hun behoeftes en interesses staan voorop. Ik heb zicht op wat mijn leerlingen leren tijdens het bezoek. Een gelukkig lerende/ervarende leerling is voor mij een beloning.'

Recharger

'Ik zoek rust en ruimte voor contemplatie, zodat ik kan bijtanken en herbezinnen. Ik zoek een plek waar ik me thuis voel en waar ik vaker naartoe kan gaan.'

Affinity seeker

'Ik zoek naar herkenning en erkenning van mijn identiteit. Ik heb het gevoel dat het museum/de tentoonstelling over mij persoonlijk gaat. Ik voel mij - op het moment van bezoek - extreem verbonden met een bepaald onderwerp, persoon of plek.'

Experience seeker

'Ik ga naar dit museum op aanraden van iemand anders om er de hoogtepunten te zien. Ik vind het bijzonder dat ook ik hier nu ben en hoop op een bijzondere ervaring.'

Meer weten?

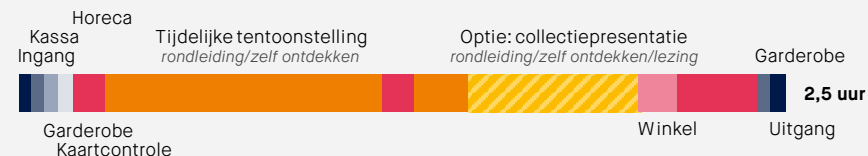
Bekijk de visie bezoekersbeleving voor meer informatie en inspiratie.

Onze bezoekers en hun routes in het toekomstige museum

Hieronder zijn per doelgroep het aantal bezoekers per dag, de meest gebruikte routes en de tijd die in het toekomstige museum doorgebracht wordt in beeld gebracht. Bekijk de visie bezoekersbeleving voor een uitgeschreven scenario per doelgroep.

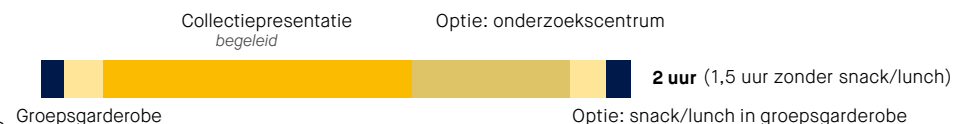
Volwassenen komen primair naar het museum voor tijdelijke tentoonstellingen. Ze komen alleen, met zijn tweeën of in groepsverband, meestal tussen 12.00 en 16.00 uur. Naast de tentoonstelling bezoeken ze soms een lezing of de collectiepresentatie.

Comfortabel voor: 1000 per dag
Piek: 1.800 per dag

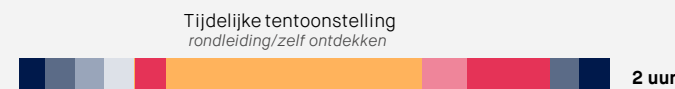
De onderwijsgroepen (PO en VO) worden in groepen van 15 leerlingen rondgeleid door de collectiepresentatie. Ze komen 40 weken per jaar, meestal tussen 10.00 en 14.00 uur. Daarnaast maakt het onderwijs gebruik van het onderzoekscentrum.

Comfortabel voor: 13/14 groepen per dag (200 leerlingen)
Piek: 8 groepen op één moment (120 leerlingen)

Families komen naar het museum voor de familietentoonstellingen, vooral in het najaar tijdens Sinterklaas en Kerst. De familie bestaat meestal uit 2 verzorgers met gemiddeld twee (klein)kinderen.

Comfortabel voor: 600 per dag
Piek: 1.200 per dag

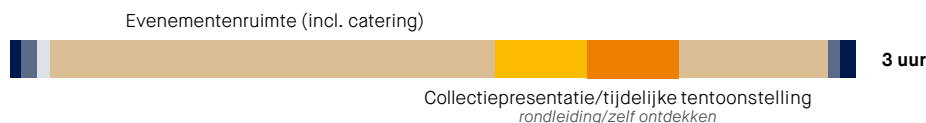
De buitenlandse toeristen komen voornamelijk alleen of met zijn tweeën in de vakantieperiode (mei t/m augustus en december/januari). Ze komen de highlights bekijken in de collectiepresentatie.

Comfortabel voor: 150 per dag in toeristenseizoen
Piek: 300 per dag in toeristenseizoen

Bezoekers voor besloten evenementen komen op uitnodiging, binnen of buiten openingstijden van het museum.

Aantal afhankelijk van activiteit: 8 tot 500 personen

Wetenschappers, studenten en hobbyisten maken binnen openingstijden gebruik van het onderzoekscentrum. Ze zijn meestal een halve tot hele dag in het museum.

Comfortabel voor: 5 per dag (exclusief de onderwijsgroepen)

Programmering in het toekomstige museum

TIJDELIJK

- Looptijd: gemiddeld 3 tot 6 maanden.
familietentoonstellingen tussen 2,5 week en 1,5 maanden
- Omvang: 1400m² (verdeeld over twee clusters en een landingsplein)
- Locaties: Wij denken aan het grachtenpand

Tentoonstellingen

De publiekstrekken van ons museum, en daarmee ons belangrijkste product, zijn de tijdelijke tentoonstellingen. In zeven tentoonstellingen per jaar (twee tegelijk) zullen we aansluiten bij de fascinatie en interesse van onze (toekomstige) bezoekers, spelen we in op de actualiteit, doen we recht aan de historische veelzijdigheid van het erfgoed van het christendom, en vormen we de schakel tussen wetenschappelijk onderzoek en het grote publiek. Het zijn zeer diverse tentoonstellingen: van middeleeuwse kunst tot cultuurhistorische objecten van verschillende religies, en van grote tentoonstellingen tot verdiepende en hedendaagse kunstpresentaties. Naast onze eigen collectie tonen we topstukken uit andere musea in binnen- en buitenland.

Familietentoonstellingen

Onderdeel van de tijdelijke tentoonstellingen zijn de succesvolle familietentoonstellingen die ieder jaar terugkeren: het *Huis van Sinterklaas* en *Zin in Kerst*. De familieprogrammering sluit aan bij de groeiende behoefte van families aan kennis over de betekenis en achtergrond van onze feestdagen. Families willen op een laagdrempelige manier gezamenlijk plezier hebben, kwaliteitstijd doorbrengen en iets leren.

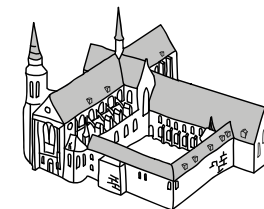
PERMANENT

Collectiepresentatie

De vaste collectiepresentatie is de plek voor onze topstukken. We kiezen met volle overtuiging voor een collectiepresentatie die werkt voor het onderwijs en die in tweede instantie ook internationale toeristen een goede museumervaring biedt. Een deel van de tentoonstellingsbezoekers en families bezoekt de collectiepresentatie aansluitend aan een tentoonstellingsbezoek. Zij voelen zich welkom om er even te vertoeven. De collectiepresentatie is gepositioneerd in het kloostercomplex en heeft een fysieke verbinding met de Catharinakathedraal, zodat het historische gebouw optimaal beleefd kan worden.

Onderzoekscentrum

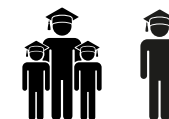
Kennis en expertise zijn de basis voor al onze activiteiten. Het museum is een kenniscentrum. Deze rol willen we meer uitdragen. Verbonden met de collectiepresentatie en zichtbaar voor tentoonstellingsbezoekers, komt een inspirerende ruimte die het kenniscentrum smoel geeft. Hier kunnen zowel specialisten als onderwijsgroepen bronnen onderzoeken en gebruik maken van al ons wetenschappelijk materiaal. Het is een plek voor het uitwisselen van kennis.

- Looptijd: permanent voor een periode van 10 jaar.
- Omvang: 1600 m²
- Locatie: kloostergebouw

- Looptijd: permanent voor een periode van 10 jaar
- Omvang: 200 m² (eerste inschatting)
- Locatie: In of aansluitend aan het kloostergebouw

Faciliteiten in het toekomstige museum

Entreegebied

Het entreegebied is de eerste ruimte die onze bezoekers zien en zet daarmee de toon voor de rest van het museumbezoek. Al onze doelgroepen komen hier en voelen zich welkom. Zowel individuele bezoekers als bezoekers in groepsverband hebben de ruimte om te aarden, te verzamelen, even te wachten, informatie in te winnen over het bezoek, een toegangskaartje te kopen, gebruik te maken van de garderobe, naar het toilet te gaan, langs de kaartcontrole te gaan en na het bezoek nog even na te kletsen voor ze het museum weer verlaten.

- Omvang: 600 m² (eerste inschatting, inclusief garderobe en groepsontvangst)
- Locaties: start en einde van het bezoek

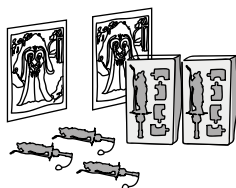
Horeca

De horecavoorzieningen in ons museum zijn voor de museumbezoekers. Onze bezoekers zien het als een heel belangrijk onderdeel van het totale bezoek. Ongeveer 50% van alle bezoekers start het bezoek er mee, pauzeert er en/of sluit het bezoek er mee af. Tentoonstellingsbezoekers, families en internationale toeristen maken allemaal gebruik van het museumcafé. Leerlingen nemen vaak een eigen snack of lunch mee. Deze kunnen ze nuttigen in de ontvangstruimte (entreegebied) en dit valt dus buiten het museumcafé.

Het museum maakt onderscheid tussen de horeca in het museumcafé (voor museumbezoekers) en evenement-encatering (voor randprogrammering en ontvangsten).

- Omvang: 400 m² binnen (inclusief keuken en opslag) en 100 m² buiten (eerste inschatting).
- Locaties: in de bezoeksstroom, mogelijk op meerdere locaties

Museumwinkel

De museumwinkel is er voor de museumbezoekers en maakt onderdeel uit van het totale bezoek. Onze bezoekers nemen graag een kijkje in de winkel. De winkel bevindt zich in de bezoekersstroom, zodat iedere bezoeker voor vertrek de winkel heeft bezocht. De winkel weerspiegelt en versterkt de identiteit van het museum en sluit in aanbod aan op de collectiepresentatie en de tentoonstellingen die op dat moment te zien zijn.

- Omvang: 80 m²
- Locatie: in de bezoeksstroom aan het einde van het bezoek

Randprogrammering en ontvangsten

In het museum is binnen openingstijd regelmatig randprogrammering te vinden. Dit zijn lezingen, concerten, theater, debatten of workshops tot 150 personen, die gekoppeld zijn aan bezoek aan de collectiepresentatie of tijdelijke tentoonstellingen. De activiteiten vinden plaats in een aparte ruimte met audiovisuele middelen. Daarnaast zijn er in het museum ook (besloten) ontvangsten, zoals openingen, themadagen, vergaderingen en netwerkborrels. Dit gaat om kleine groepen van 8 tot 50 personen, maar ook om grote ontvangsten tot 500 personen. Deze vinden zowel binnen als buiten openingstijd plaats.

- Omvang: divers, 20, 80 en 260 m²
- Locatie: goed bereikbaar en bij voorkeur dicht bij de tijdelijke tentoonstellingen en collectiepresentatie

Achter de schermen

Werkzaamheden

Dit zijn de meest gebruikelijke routes die verschillende medewerkers afleggen en de tijd die ze in het toekomstige Museum Catharijneconvent doorbrengen. We willen dat de routes van de medewerkers/leveranciers de bezoekersbeleving niet verstoren. Daarnaast gaat aandacht uit naar de route die de collectie binnen het gebouw moet afleggen vanaf de Lange Nieuwstraat.

Kunstkoeriers komen tijdens, voor of na openingsuren. Ze verplaatsen de collectie drempel-en trilvrij in afgesloten delen van het museum. Ze komen via een aparte ingang binnen en worden altijd opgevangen door een medewerker van collectiebeheer. Ze kunnen rechtstreeks doorlopen naar de diverse depots of tentoonstellingsruimtes in opbouw.

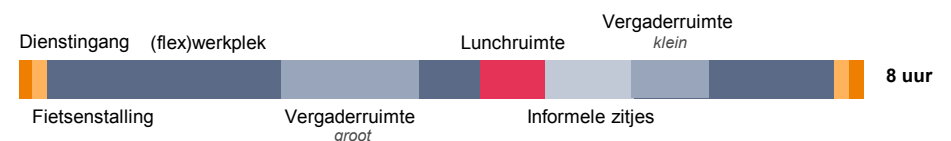
Leveranciers komen tijdens openingsuren, met vrachtwagen/pallets. Zij zijn maar kort binnen het museum en moeten snel door een medewerker worden opgevangen om de levering aan te nemen.

Aannemers (denk bijvoorbeeld aan tentoonstellingsbouwers, klimaat-specialisten, elektriciens) komen tijdens de op- en afbouw van een tijdelijke tentoonstellingen of onderhoud van het museum. Ze komen voor, tijdens of na openingstijden binnen via de dienstingang en worden hier opgevangen door een medewerker. Zij verblijven afhankelijk van de werkzaamheden een halve tot hele dag in het museum.

Zakelijke bezoekers komen tijdens de werkuren van medewerkers. Ze worden altijd opgevangen door een medewerker. Ze komen voornamelijk in het kantoorgedeelte van het museum en in de vergaderruimtes.

Medewerkers van de backoffice zijn aanwezig tussen 8.30 en 17.30. (m.u.v. evenementen). Ze werken in een aparte kantoorruimte binnen de muren. Zodra medewerkers van de backoffice in een publieksruimte komen hebben ze ook een publieke functie. Een voorbeeld van een werkdag is weergegeven.

Medewerkers van de front office zijn een half uur voor en na openingstijden van het museum aanwezig. Horecapersoneel is een uur voor en na openingstijden van de horeca aanwezig. De horeca is een half uur voor en een uur na openingstijden van het museum open.

Daarnaast werken in het museum 50 vrijwilligers (zowel front-als backoffice).

Achter de schermen

Faciliteiten

- *Omvang: 460 m2*
- *Locaties: tweede en derde verdieping van het Grachtenpand. Deze, met name de kantoren op de derde verdieping, blijven bij voorkeur op de huidige locatie.*

Kantoren en vergaderruimtes

Alle medewerkers van het museum hebben hun kantoor binnen de museummuren, op de tweede en derde verdieping van het Grachtenpand. We vinden het bijzonder fijn dat de kantoren binnen de muren zijn gehuisvest en willen dat, in ieder geval op de derde verdieping, ook zo houden. We verwachten geen grote groei m.b.t. personeel. Wanneer de kantoren op de huidige plek blijven is er voldoende ruimte. In de kantoortuin is een kantine en zijn plekken voor interne en bilaterale overleggen. Daarnaast kunnen medewerkers gebruik maken van de evenementruimtes voor vergaderingen met externen of grote groepen.

- *Omvang*
 - *150 m2 bij dienstingang. Blijft bij voorkeur op de huidige locatie.*
 - *60 m2 bij tentoonstellingsruimte*
- *Locatie:*
 - *dicht bij dienstingang*
 - *dicht bij tentoonstellingsruimtes*

Werkplaats

In de werkplaats worden voorbereidingen getroffen voor de opbouw van tentoonstellingen en voor dagelijks onderhoud en instandhouding van het museumgebouw. Er staat apparatuur en gereedschap en er worden onderdelen opgeslagen. Ook wordt hier toezicht gehouden op klimaat en licht.

Bij voorkeur hebben we naast een ruimte dicht bij de dienstingang een tweede opslag/werkplaats vlak bij de tentoonstellingsruimte voor op- en afbouw-werkzaamheden van tijdelijke tentoonstellingen en de opslag van tentoonstellingsmaterialen.

Depots en kunsttransport

Zonder collectie geen museum. De collectie vormt ons bestaansrecht. Daarmee is behoud en beheer van de 80.000 voorwerpen in onze collectie en de presentatie daarvan van groot belang. Het gaat over de eigen collectie en de collectiestukken die we tijdelijk en langdurig in bruikleen krijgen van andere musea, instellingen en particulieren en over de depots, presentatieruimtes en transportroutes. Het is van essentieel belang dat collectie veilig van de Lange Nieuwstraat naar de tentoonstellingsruimtes vervoerd kan worden. Dit vraagt aandacht voor de routing van collectie door het gebouw. De depots zijn, net als nu, binnen de muren van het museumgebouw gehuisvest, zoveel mogelijk op de plek die ze nu hebben. Ze moeten voldoen aan strenge klimaat-, toegangs- en veiligheidseisen.

- *Omvang: 906m2*
- *Locaties: diverse ruimtes verspreid door het museumgebouw. Blijven bij voorkeur op de huidige locaties.*

Meldkamer

De meldkamer is er voor toegangsbeheer en toegangscontrole buiten openingstijden en het ontvangen van zakelijk bezoek. Het is de plek voor cameratoezicht, veiligheid, brandveiligheid en er wordt toezicht gehouden op hoe het publiek zich door het museum beweegt.

We houden de meldkamer graag op de huidige locatie aan de Zuilenstraat.

- *Omvang: 43 m2*
- *Locatie: aan de Zuilenstraat. Blijft bij voorkeur op de huidige locatie.*

Klimaat- en techniekinstallaties

De installaties bevinden zich in het kloostergebouw in de kelder en in de kap en op het dak van het grachtenpand. Deze zijn in goede staat, hoeven niet worden te vervangen en houdt het museum graag op de huidige locaties.

Overzicht vierkante meters

Weergegeven is de globale wens van de omvang van de ruimtes in het toekomstige museum. Het aantal vierkante meters geeft geen beeld van de kwaliteit van de ruimtes, zie hiervoor de visies per ruimte. Wij schatten op dit moment in dat onze ambities zich vertalen in een groei van 3100 m² naar 4850 m² aan publieksruimten. **Let op: de genoemde toekomstige m² zijn droomscenario's waarbij geen rekening is gehouden met het onderlinge verband tussen de ruimtes en het beschikbare totale aantal vierkante meters. Samen met het ontwerpteam zal gekeken moeten worden naar efficiënte verdeling, combinaties van functies en de precieze omvang van de diverse ruimtes en functies.** De ruimtes die bij voorkeur op de huidige locatie blijven (meldkamer, werkplaats, kantoren, depots en klimaatinstallaties) zijn niet opgenomen in onderstaand overzicht. Tevens niet opgenomen zijn toiletten, verschoonruimtes, een kolfruimte en werkkasten. Deze zullen uiteraard wel een plek moeten krijgen in het toekomstige museum.

Entreegebied	m2 toekomstig	m2 huidig
Entreegebied	295	120
Groepsontvangst	80	0
Garderobe	200	20
Opslag	25	0
Totaal	600 (eerste inschatting)	140

Tentoonstellingspaviljoen	m2 toekomstig	m2 huidig
Landingsplein	200 (eerste inschatting)	0
Tentoonstelling A	700 (onderbouwde inschatting)	759
Tentoonstelling B	500 (onderbouwde inschatting)	0
Overslagdepot	60	0
Opslag/werkplaats	60	0
Totaal	1.520 (onderbouwde inschatting)	759

Collectiepresentatie	m2 toekomstig	m2 huidig
Collectiepresentatie (inclusief opslag)	1600	1474
Totaal	1600 (onderbouwde inschatting)	1474

Onderzoekscentrum	m2 toekomstig	m2 huidig
Publieke ruimte	100	44
Bronnen/opslag (mogelijk deels in de publieke ruimte)	100	114
Totaal	200 (eerste inschatting)	158

Museumcafe	m2 toekomstig	m2 huidig
Binnen	300	150
Buiten (terras)	100	60
Keuken	30	35 (inclusief bar)
Kantoor	25	1
Vorraad	20	5
Afval en werkkast	16	0
Totaal	491 (eerste inschatting)	251

Museumwinkel	m2 toekomstig	m2 huidig
Winkel	70	33
Opslag	10	14
Totaal	80 (onderbouwde inschatting)	47

Vergader en evenement-ruimtes	m2 toekomstig	m2 huidig
Verzamel- en borrelruimte Auditorium	80	30
Auditorium	150	141
Opslag auditorium	30	20
Ruimte 1	20	32
Ruimte 2	80	49
Evenement ruimte	zie entreegebied	
Opslag evenementruimte	zie entreegebied	
Totaal	360 (eerste inschatting)	272

Duurzaamheid en rentmeesterschap

Of het nu gaat om het nieuwe gebouw, de manier waarop gecommuniceerd wordt met bezoekers of om de menukaart van het museumcafé, het museum wil zorgen voor de wereld om zich heen. Goed rentmeesterschap is essentieel om ook in de toekomst de collectie te kunnen ontsluiten voor nieuwe generaties. Dit raakt aan vraagstukken over inclusiviteit, toegankelijkheid en zorg voor het gebouw en de collectie. Het vraagt ook om aandacht voor de aarde en haar bewoners met een focus op de directe omgeving en de leefomgeving van de stad- en buurtbewoners.

Natuur

Zorg heeft historisch een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van het gebouwencomplex. Dat wil het museum doorzetten met een optimale integratie van natuurlijke elementen in de bebouwde omgeving, om zo een bijdrage te leveren aan het herstel van een goede biodiversiteit.

Duurzaamheid

Het museum hecht grote waarde aan verduurzaming van de monumenten aan de ene kant en verduurzaming van het museum aan de andere kant. Gestreefd wordt naar een duurzaam gebouw, binnen de mogelijkheden van het monument, het behoud en presentatie van de collectie en de beleving van de bezoekers.

Een greep uit de wensen

- Voor de nieuwbouw streeft het museum naar 100% energieverbruik aangeleverd met natuurlijke bronnen (voor het monument is dit 50%).
- Minimaal 30% van het onbebouwde terrein wordt bestemd voor groen.
- Er wordt ingezet op architectonische kwaliteit voor langdurige menselijke waardering.
- Ruimtes worden zoveel mogelijk efficiënt mogelijk ingezet voor optimaal gebruik van vierkante meters.
- Watergebruik dient zo minimaal mogelijk te zijn.
- Er worden zes afvalstromen gescheiden.

Het museum staat midden in de stad en hecht grote waarde aan inhoudelijke samenwerking met de gemeente Utrecht. Dit met name op het gebied van duurzaamheid, vergroening en toegankelijkheid.

Digitale en technologische toepassingen

We leven in een tijd van snelle digitale en technologische ontwikkelingen — een ontzettend breed thema dat veel omvat. Dit maakt dat digitale en technologische toepassingen het hele museum raken. De organisatie en ook het fysieke gebouw.

Als het gaat om de verbouwing en herinrichting, hanteert het museum de volgende uitgangspunten:

- **De kunstbeleving staat centraal.** We geloven in de kracht van de fysieke kunstobjecten. Technologie moet niet tussen de bezoeker en de kunst staan, maar bijdragen aan de beleving ervan.
- **Het gebouw moet geschikt zijn voor de snelle technologische, en vooral digitale ontwikkelingen.** Deze moeten de komende decennia gefaciliteerd kunnen worden. Toevoegingen aan het gebouw mogen hierbij geen belemmering vormen of een al na korte tijd onbruikbare investering blijken.
- Digitale tools worden ingezet om de **bezoekerservaring te optimaliseren**. Denk hierbij aan:
 - een uitstekende wifiverbinding door het hele gebouw
 - het scannen van museumkaarten
 - systemen voor kluisjes
 - presentatiemethodes: van informatieschermen in het entreegebied tot gebruik van multimedia in de presentatieruimtes.
 - Reserveringssystemen en online ticketing
- Digitalisering wordt ingezet om interne **processen te automatiseren en optimaliseren**. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:
 - Tools voor projectmatig werken en dataverwerking
 - Beveiligingssystemen in het gebouw

- Methodes voor publieksonderzoek/tracking
- Kassasystemen
- Verduurzaming
- Communicatie

Het museum zet hierbij per onderwerp in op samenwerking met partijen die specialist zijn. Dit geldt ook voor de verbouwing en herinrichting. De expertise is hierdoor geborgd in de ontwerpers, softwareontwikkelaars, interactieontwerpers, duurzaamheidsexperts etc. waar het museum (in de toekomst) mee samenwerkt. Dit maakt dat het museum flexibel is, kan meebewegen met de laatste ontwikkelingen en continu kan doorontwikkelen.

Budget, planning en organisatie

Het museum streeft uiteraard ook in de verbouwde situatie een gezonde bedrijfsvoering na. Uitgangspunt hiervoor is dat zowel de museumexploitatie (van personeelskosten tot aan het maken van tentoonstellingen en zorg voor de collectie) als de huisvesting zichzelf moeten bedruipen. Op basis van een door Brink en het museum opgestelde *business case* is de totale investering en daarmee de volledige projectbegroting indicatief vastgesteld op €33 miljoen (inclusief een nieuwe collectiepresentatie en alle overige kosten). Onderdeel hiervan is een forse fondswervingopgave en een gevraagde investering van het Ministerie van OCW in verduurzaming. De bouwkosten zullen op weg naar de gunningsfase worden vastgesteld. Hetzelfde geldt voor het honorarium van de architect, waarin we kiezen voor een vast honorarium.

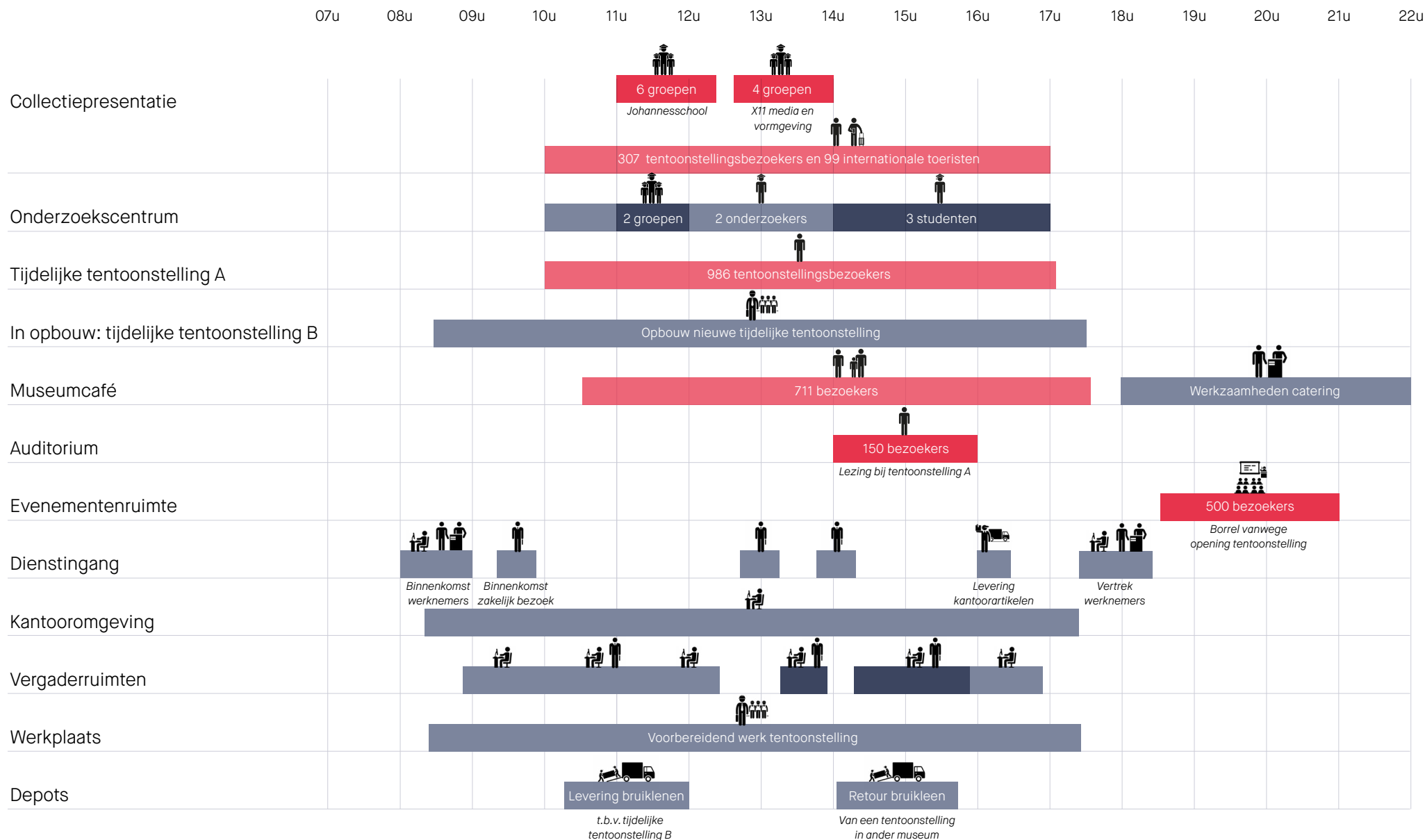
We hopen april 2022 het architectenbureau te hebben gekozen dat samen met ons en met andere experts, waaronder de tentoonstellingsvormgever, de verbouwing gaat vormgeven. Hierbij geldt dat nauwe samenwerking tussen expertises essentieel is. Juist in de integrale aanpak van de totale beleving van het gebouw zit de grote winst. Het doel is om aan de start van 2027 een compleet verbouwd en weer geopend museum te hebben. We streven naar een zo kort mogelijke tijd van sluiting.

Meer weten?

Bekijk het document met uitgangspunten budget, planning en organisatie.

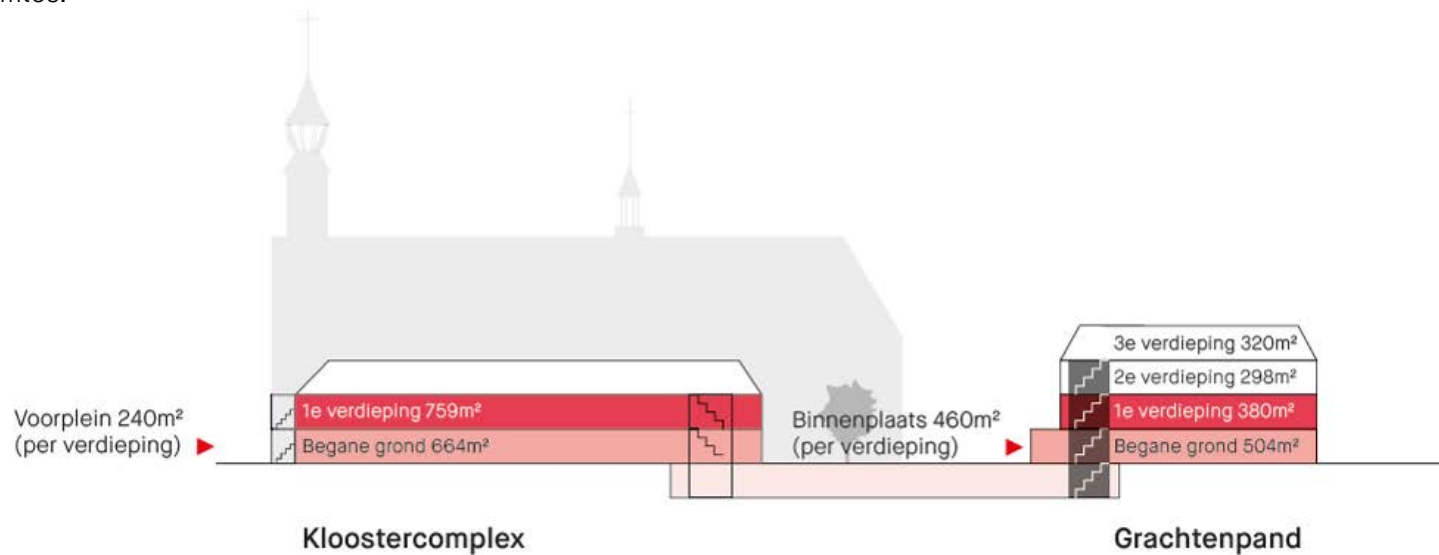
Bijlagen

1. Een dag in het toekomstige museum

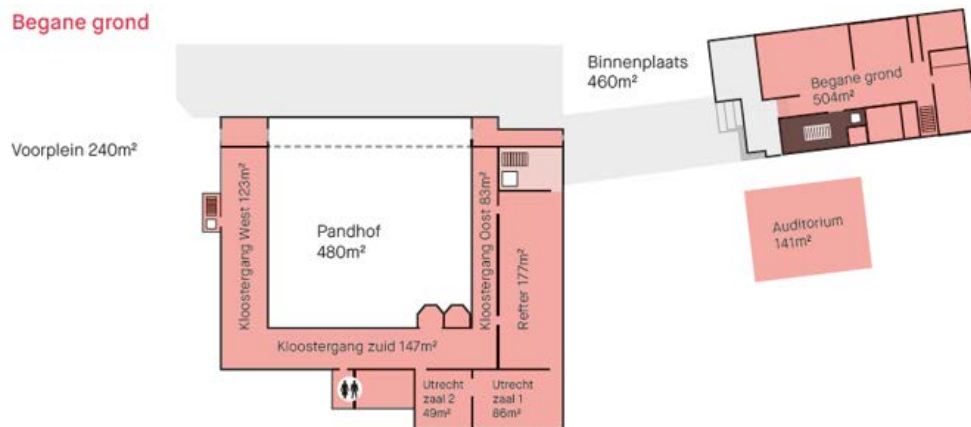

2. Plattegrond gebouw

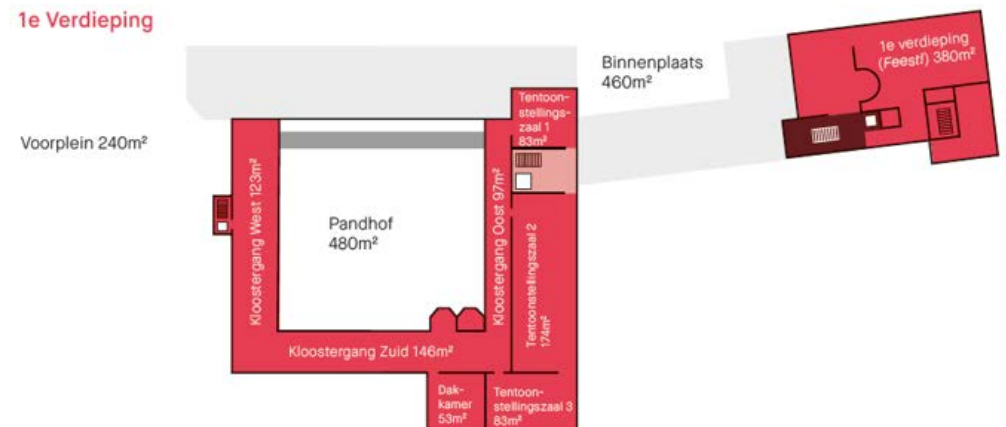
Dit is een schetsmatige plattegrond van de publieke ruimtes van het huidige museum. Let op: dit is geen volledige plattegrond van alle ruimtes.

Begane grond

1e Verdieping

3. Overzicht bebouwde en niet bebouwde omgeving

Huidig en opties toekomstig gebruik

Weergegeven zijn de huidige functies, de opties voor het toekomstige museum en de aandachtspunten. De weergegeven vierkante meter zijn globaal. Het bruto vloeroppervlak is groter dan de in dit document genoemde aantal vierkante meters. De plattegronden met precieze vloeroppervlakken kunnen in de gunningsfase worden aangevraagd bij het museum.

1: Catharinakathedraal

- De kathedraal is in religieus gebruik.
- De kathedraal is geen eigendom van het museum.
- Het museum werkt nauw samen met de kathedraal.
- Concerten, evenementen en openingen van het museum vinden regelmatig plaats in de kathedraal.

Toekomstige museum

- Het museum heeft de wens om een fysieke en inhoudelijke koppeling te maken tussen het kloostercomplex (collectiepresentatie) en de kathedraal.
- De mogelijkheid moet blijven bestaan om bepaalde evenementen in de kathedraal te laten plaatsvinden, maar het museum wil hier niet van afhankelijk zijn.
- Mogelijke ingrepen mogen toekomstplannen van de kathedraal en het museum niet in de weg staan.

Aandachtspunten

- De kathedraal is in religieus gebruik (bisschopskerk) en daardoor niet altijd open voor museumbezoek.
- De kathedraal heeft een monumentale status.
- Alles met betrekking tot de kathedraal moet in overleg met en na goedkeuring van de eigenaren van de kathedraal plaatsvinden.

2: Kloostercomplex

Op dit moment

- De collectiepresentatie (begane grond en ondergronds).
- Tijdelijke tentoonstellingen (eerste verdieping).
- Klimaat- en techniekinstallaties (op zolder en in de kelder).
- Opslag tentoonstellingsmateriaal en bibliotheekdepot (zolder).

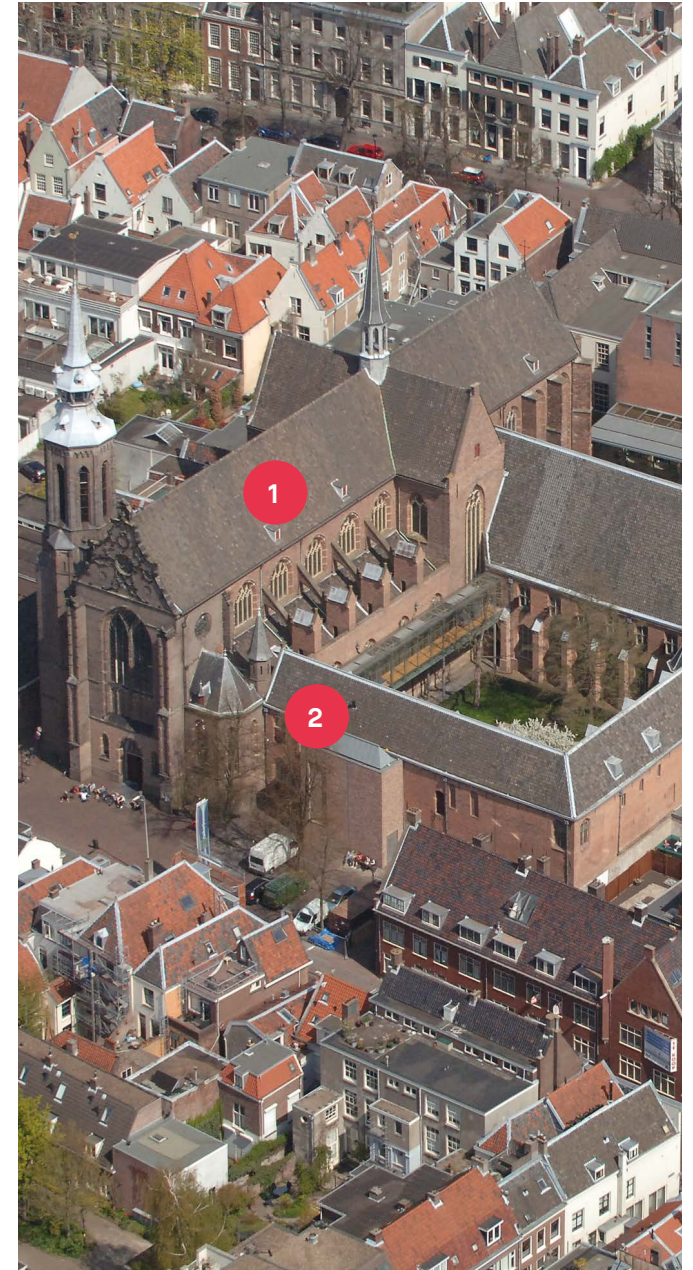
**1879 m²
(+754 m²
zolder)**

Toekomstige museum

- Collectiepresentatie.
- Onderzoekscentrum.
- Opslag voor onderwijsmateriaal collectiepresentatie.
- Klimaat- en techniekinstallaties blijven waar ze zijn.

Aandachtspunten

- Het gebouw heeft een hoge monumentale status (zie ook bouwhistorisch onderzoek).
- De (toegevoegde) loopbrug verbindt nu de kloostergangen op de eerste verdieping.
- Op delen van de zolder en de kelder zijn de klimaat- en techniekinstallaties ondergebracht.

3: Voorplein

Op dit moment

- De hoofdingang van het museum (beperkt zichtbaar).
- De toegang tot de goederenlift (kunsttransport).
- De ingang van de Catharinakathedraal.

240 m²

Toekomstige museum

- De hoofdingang van het museum (goed zichtbaar en makkelijk vindbaar).
- Potentieel plek voor het entreegebied, maar eigendom van de gemeente en om verschillende redenen waarschijnlijk ingewikkeld om te realiseren (nog los van het beperkte aantal m²).

Aandachtspunten

- De grond is eigendom van de gemeente.
- Het mogelijke effect op de buurtbewoners met in het bijzonder bewoners van de Lange Nieuwstraat.
- Er is archeologisch onderzoek nodig wanneer er dieper gegraven wordt dan 0,45 meter.

4: Binnenplein

Op dit moment

- Een buitenruimte die functioneert als doorloop naar het entreegebied/ de ingang van het museum.
- Het terras van het museumcafé.
- Onder de grond loopt een onderdoorgang die het Grachtenpand verbindt met het kloostercomplex (260m²).
- Bij goed weer wordt het plein voor evenementen gebruikt.

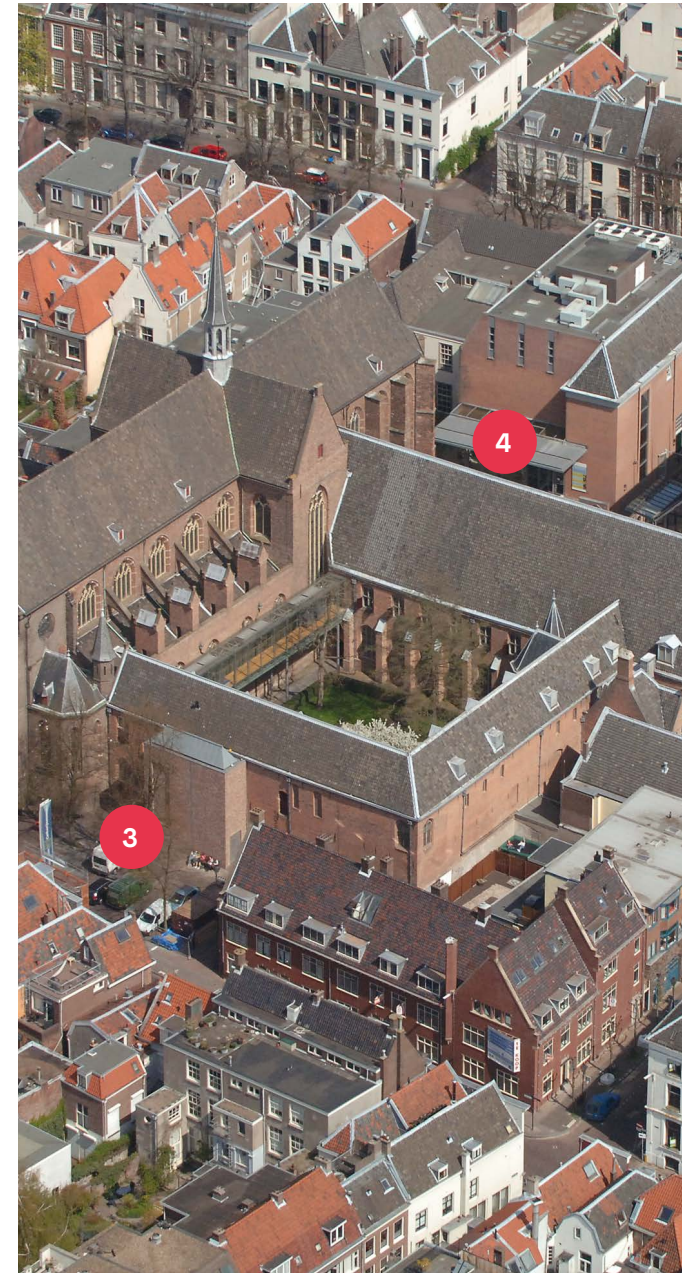
460 m²

Aandachtspunten

- De ondergrondse bebouwing bevindt zich 80 cm onder het maaiveld.

Toekomstige museum

- Het is potentieel een interessante locatie voor het entreegebied, museumcafé en/of evenementruimte (als verbinding tussen de collectiepresentatie en het tentoonstellingspaviljoen).
- Het is potentieel een interessante plek voor (een deel van) het tentoonstellingspaviljoen.

5: Grachtenpand

Op dit moment

- Het museumcafé (begane grond).
- Het entreegebied (begane grond).
- Twee vergaderruimtes (begane grond).
- Een deel van de collectiepresentatie (1e verdieping).
- Een aantal kantoren, de bibliotheek en depots (2e verdieping).
- Het grootste deel van de kantoren (3e verdieping).
- Depots (kelder).
- Techniekrumtes (op het dak).

1.825 m²

Toekomstige museum

- Wij denk dat dit de beste plek is voor het tentoonstellingspaviljoen.
- De kantoren op de tweede en met name de derde verdieping blijven bij voorkeur waar ze zijn.
- De depots en techniekrumtes blijven bij voorkeur waar ze zijn (het handschriftendepot vormt mogelijk een uitzondering in verband met het verplaatsen van het onderzoekscentrum).
- De bibliotheek (onderzoekscentrum) wordt verplaatst.

Aandachtspunten

- Het Grachtenpand heeft een monumentale status.
- Wanneer kantoren, depots- of techniekrumte worden verplaatst moet hier een nieuwe locatie voor worden gevonden.
- Wanneer hier een tentoonstellingspaviljoen komt moet er goed nagedacht worden over kunsttransport (vrachtverkeer mag niet aan de Nieuwegracht komen).
- De kwaliteit van de ruimtes. Kunnen de ruimtes geschikt worden gemaakt voor tentoonstellingen?

6: Auditoriumgebouw en stratenmakershuisje

Op dit moment

- Het auditorium met foyer.
- Een vergaderruimte/ de personeelskantine.
- Depots.
- Techniekrumte.

612+121
=733 m²

Toekomstige museum

- Het gebouw/de ruimte is vrij in te vullen.
- Depots en techniekrumtes blijven bij voorkeur waar ze zijn. Afhankelijk van de financiële kaders kan overwogen worden om 300m² van de depotruimtes buiten het museum onder te brengen en deze ruimte vrij te spelen voor publieksruimte.

Aandachtspunten

- Het Stratenmakershuisje heeft mogelijk een monumentale status.
- Het auditorium en de foyer hebben de maximale capaciteit bereikt (110 personen).

7: Ingang Nieuwegracht

Op dit moment

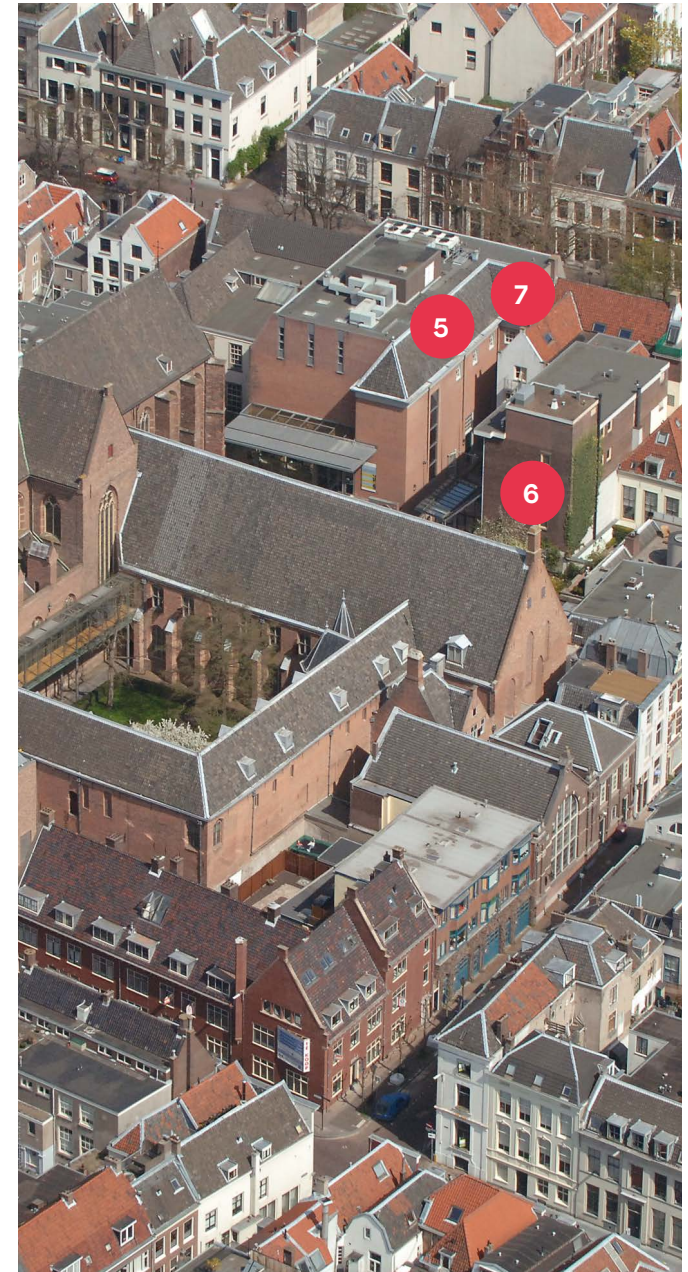
- Een (extra) in-en uitgangen van het museum voor bezoekers.
- Er bevindt zich nog een extra ingang. Dit is de oude ingang van het Grachtenpand. Deze wordt niet meer gebruikt. De oude hal wordt momenteel gebruikt voor opslag.

Toekomstige museum

- Optioneel extra in-en uitgang voor bezoekers, maar de hoofdingang bevindt zich aan de Lange Nieuwstraat.

Aandachtspunten

- Vrachtverkeer mag niet op de Nieuwegracht komen.
- De hoofdingang is gevestigd aan de Lange Nieuwstraat.

8: Ingang + pand Zuilenstraat

Op dit moment

- De dienstingang.
- De meldkamer en kantine medewerkers.
- Het atelier.
- Depots.
- De werkplaats en technische ruimtes.
- Het afleverpunt voor alle materialen en goederen (m.u.v. kunst en horeca).

520 m²

Aandachtspunten

- Levering van kunst en horeca kan niet via deze ingang i.v.m. nauwe ruimtes en doorgangen.
- De monumentale status van (delen van) het pand is onbekend.

Toekomstige museum

De functionaliteiten blijven hier bij voorkeur behouden.

9: Pandhof

Op dit moment

- Een tuin met zicht op het kloostergebouw.
- De doorloop naar het entreegebied.
- De locatie voor jaarlijkse zomerconcerten.
- De loopbrug tussen de oost en westvleugel van het kloostergebouw (op de eerste verdieping).
- Het wordt door velen gezien als het mooiste stukje buitengebied van het museum.

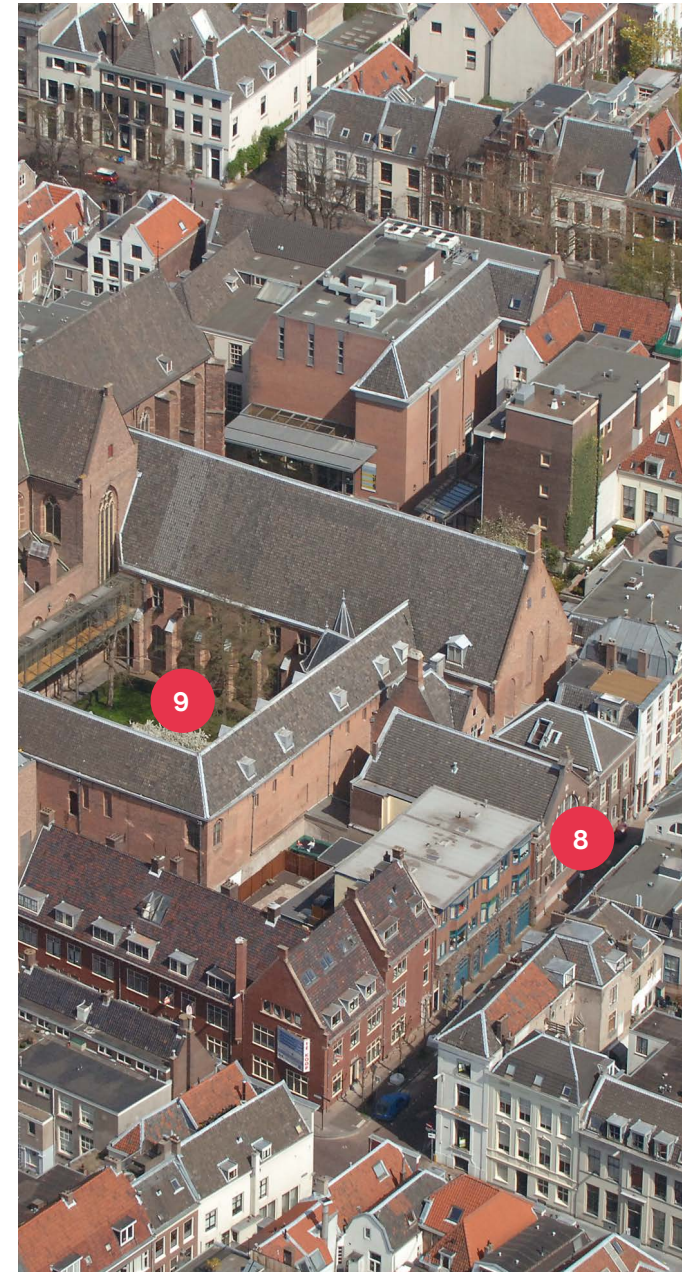
480 m²

Aandachtspunten

- Midden in de tuin staat een beeld van Max Bill (eigendom gemeente, 1% regeling).
- Er is archeologisch onderzoek nodig wanneer er dieper gegraven wordt dan 0,45 meter.

Toekomstige museum

- Potentieel interessante plek voor entreegebied, museumcafé, evenementruimte of tentoonstellingspaviljoen.
- Potentieel interessant als museumtuin/ museumplein met een connectie met het kloostercomplex.

4. Knelpunten in het huidige gebouw

Het museum heeft een analyse gemaakt van de knelpunten van het huidige gebouw.

Bezoekersbeleving en architectuur (hele gebouw)

- De kansen die de prachtige architectuur, geschiedenis en sfeer van het kloostergebouw in zich heeft worden niet optimaal benut.
- De bezoekers ervaren geen eenheid in de architectuur in het hele gebouw.
- Het museum is lastig vindbaar en valt niet op aan de straatkant. De ingang is moeilijk te vinden en wordt vaak verward met de ingang van de naastgelegen kathedraal.
- Routing is in verschillende opzichten een probleem:
 - Wanneer bezoekers de ingang gevonden hebben lopen ze door de pandhof en de binnenplaats naar het Grachtenpand. Hier kopen ze hun kaartje en hangen ze hun jas op. Pas daarna heeft de bezoeker tijd om tot rust te komen en begint de beleving. Op dat moment zijn ze dus al langs het kloostercomplex gelopen en krijgen weinig mee van de schoonheid en historische context.
 - De weg naar de tijdelijke tentoonstelling is lang. Bovendien begrijpen bezoekers niet waar in het gebouw ze zijn en verdwalen ze regelmatig.
- Rolstoeltoegankelijkheid is op afdoende niveau, maar niet ideaal.
- Er zijn te weinig toiletten, voor zowel groepen als individuele bezoekers, en ze bevinden zich, afhankelijk van waar de bezoekers zich bevinden, op te grote afstand.

Te weinig ruimte (hele gebouw)

- Het museumgebouw is ingericht voor 100.000 bezoekers per jaar. Het museum kan de 150.000 bezoekers (en meer) per jaar niet meer kwijt, zonder dat dit negatieve gevolgen heeft op de bezoekersbeleving. Deze krapte wordt het meest gevoeld in het entreegebied, het museumcafé (deze ruimtes zijn nu gecombineerd) en de tijdelijke tentoonstellingsruimtes.
- Met name het ontvangen van (school)groepen en het geven van rondleidingen is problematisch. Individuele bezoekers ervaren door de krapte groepen als storend. Dit geeft vervolgens ook de groepen een onwelkom gevoel.

Collectiepresentatie

- De collectiepresentatie is inmiddels 14 jaar oud en aan vervanging toe. Deze kan bovendien veel beter worden ingericht naar de behoeften van het onderwijs.
- De architectuur en gelaagdheid van het kloostercomplex komt onvoldoende tot zijn recht in de huidige collectiepresentatie. Hoewel de kloostergangen uitdagingen met zich meebrengen (zie ook knelpunten tentoonstellingen) hebben deze voor de collectiepresentatie juist veel potentie.
- Een fysieke koppeling met de kathedraal ontbreekt op dit moment. Het verhaal van het hele kloostercomplex kan daardoor niet optimaal worden getoond en verteld.

Tentoonstellingen

- Het museum kan op dit moment slechts één tentoonstelling per keer programmeren. Dit is een knelpunt omdat:
 - De focus op één tentoonstelling per keer riskant is. Het museum is voor publieksaantallen dan immers afhankelijk van deze ene tentoonstelling;
 - het museum bezoekers misloopt tijdens de opbouwperiodes, er is dan namelijk geen tentoonstelling te zien;
 - het museum weinig risico kan nemen in de programmering, uitstapjes kan maken of kan experimenteren. Hier is simpelweg op dit moment geen ruimte voor.
- De aard en vorm van de huidige tentoonstellingsruimtes (in het kloostergebouw) werken beperkend.
 - Door de nauwe kloostergangen kan geen fysieke afstand gehouden worden van de kunstwerken. Het maken van grootse gebaren is daardoor moeilijk.
 - Werken in een monumentaal pand zorgt voor restricties.
- Er is vlak voor het binnengaan van de tentoonstellingen geen ruimte voor bezoekers om zich mentaal voor te bereiden op de tentoonstelling.
- Er is meer flexibiliteit in ruimtes wenselijk voor de familieprogrammering.
 - Het museum gebruikt hiervoor ruimtes die niet ingericht zijn voor museaal gebruik (vergader ruimtes en het auditorium). Het kost veel (tijd) om deze ruimtes museaal te maken. Veel decorbouw is nodig.
 - De ruimtes voor de familietentoonstellingen liggen nu ver uit elkaar en zijn niet goed te vinden. Dit vraagt om heel veel routing, wat verwarrend werkt voor andere bezoekers die niet voor de familieprogrammering komen. Bovendien vraagt het al snel om begeleid bezoek.

Onderzoekscentrum

- Het onderzoekscentrum wordt niet of nauwelijks gebruikt door de onderwijsgroepen. Dit ziet het museum als een gemiste kans.
- De inrichting van het onderzoekscentrum weerspiegelt niet de belangrijke rol die het museum als kenniscentrum speelt.
- Het onderzoekscentrum ligt erg uit de route waardoor onderzoekers en museumbezoekers niet van het bestaan afweten.

Entreegebied

- Naast te weinig ruimte is er een aantal bottlenecks in het entreegebied. Alle bezoekers moeten op hetzelfde punt naar de kaartverkoop, kluisjes en toiletten. Vooral wanneer veel bezoekers tegelijk binnenkomen (denk bijvoorbeeld aan lezingen, onderwijsgroepen en families) ondervinden individuele bezoekers en groepen last.
- Het ontvangen van schoolgroepen in het huidige entreegebied is niet optimaal:
 - Er is behoefte aan een betere plek voor het ontvangen van schoolgroepen, zodat de groepen zich optimaal kunnen voorbereiden.
 - De garderobe is niet geschikt voor groepen. Losse kluisjes zijn voor onderwijsgroepen een no-go. Het kost enorm veel tijd en ruimte.

Museumcafé, randprogrammering, evenementen en bijeenkomsten

- Bij succesvolle tentoonstellingen en/of grote ontvangsten is er regelmatig geen plek meer in het museumcafé.
- Bezoekers ervaren regelmatig overlast van keukenapparatuur of de levering van producten.
- Succesvolle tentoonstellingen gaan vaak gepaard met het ontvangen van (grote) groepen, denk aan drukbezochte openingen, netwerkborrels, maar ook aan groepsarrangementen met meer dan 12 personen. Hier heeft het museum nu weinig ruimte/faciliteiten voor.
- Evenementcatering gaat vaak ten koste van de beleving in de het museumcafé, omdat dit in dezelfde ruimte voorbereid moet worden.
- Randprogrammering (veelal lezingen) bij succesvolle tentoonstellingen is vaak uitverkocht. Er is krapte op het gebied van ruimtes om lezingen te geven en de groepen te ontvangen. Dit geldt zowel voor de publieksruimte als de ruimte voor catering.

Museumwinkel

- De museumwinkel zit op een onlogische plek buiten de bezoekersstroom.
- De museumwinkel is te klein. Zowel de bezoekers als het assortiment hebben minder ruimte dan gewenst.